

ΡΟΔΟΛΕΙΒΟΣ / ΡΟΔΟΛΙΒΟΣ

1) ΟΝΟΜΑΣΙΑ

(χάριν της συγχρόνου χρήσεως, στο ακολουθούν κείμενο αναγράφεται ως "Ροδολίβος")

Κατά το 51 μ.Χ. οι ισαπόστολοι Παύλος, Σύλλας και Τιμόθεος έφθασαν στην Καβάλα, από τους Αγίους Τόπους, για να διδάξουν στη Μακεδονία και σ' όλη τη χώρα τον Χριστιανισμό. Επειδή ο Χριστιανισμός τότε ήταν σε διωγμό, τους φυλάκισαν στους Φιλίππους όπου ηγεμόνευε η Λυδία, η οποία πείσθηκε από τον Παύλο και ασπάσθηκε τον Χριστιανισμό· ήταν η πρώτη Χριστιανή και μαζί μ' αυτήν εκχριστιανίστηκαν ο δεσμοφύλακας του Παύλου και ο ποιμένας Λουκάς, ο μετέπειτα Ευαγγελιστής Λουκάς, ο οποίος τότε ασχολούνταν με την πρακτική ιατρική και ήταν πολυγραφότατος. Η Λυδία είχε εφοδιάσει με άδεια τους Ισαποστόλους και τους επέτρεψε να περιοδεύσουν τη Μακεδονία, για να διδάξουν και να διαδώσουν τον Χριστιανισμό. Φεύγοντας από τους Φιλίππους, οδοιπορούντες για το Παγγαίο κοντά στο Ροδολίβος, έπεσαν στα χέρια φυγοδίκων ληστών επικηρυγμένων οι οποίοι τους κράτησαν επί αρκετές ημέρες στο βουνό ως ομήρους- εκεί ο Παύλος και οι σύντροφοί του άκουσαν τα παράπονα των φυγόδικων ληστών ότι, επειδή εγκλημάτησαν, δεν τους επέτρεπαν να επιστρέφουν στις οικογένειές τους.

Ο Απόστολος Παύλος τους υποσχέθηκε ότι, αν τους αφήσουν ελεύθερους, θα μεσολαβήσουν στο χωριό να τους συγχωρήσουν και να τους επιτρέψουν να ζήσουν πάλι ελεύθεροι. Πράγματι έτσι και έγινε. Άφησαν τους τρεις Αποστόλους, κατέβηκαν στο χωριό, δίδαξαν τον Χριστιανισμό τον οποίο ασπάσθηκαν οι συγχωριανοί μας -επέτρεψαν στους φυγόδικους να επιστρέφουν στο χωριό- και μετά λίγες μέρες οι Απόστολοι αποχαιρέτησαν τους κατοίκους, οι οποίοι τους συνόδευσαν περί το ένα χιλιόμετρο έξω από το χωριό στην τοποθεσία «**Τοπόλος**» που ονομάστηκε έτσι από την παράφραση των λέξεων «**Του Παύλου**» γαλλικά de Paul, λατινικά Polo και στη συνέχεια ντεπόλος-Τοπόλος, κατά την παράδοση. Στον Τοπόλο λοιπόν, προπέμποντας τους Αποστόλους οι συγχωριανοί μας, έκαναν κάποια στάση ν' αποχαιρετηθούν, τους πρόσφεραν ανθοδέσμες από τριαντάφυλλα (που λέγονται και ρόδα) και πληροφορηθείς ο Παύλος μετά την έκπληξή του για τα πολλά τριαντάφυλλαρόδα ότι όλος ο κάμπος ήταν γεμάτος από Τριανταφυλλιές, γνωστές από τη Βοτανική και με την ονομασία ροδιές (Ροδή η Τριανταφυλλή), -βλέπε λ.χ. και το γνωστό λαϊκό τραγούδι «Τα ρόδα τα τριαντάφυλλα της άνοιξης καμάρι...»- ωνόμασε το χωριό, στην πραγματικότητα το μετωνόμασε, από ΓΑΖΩΡΟΣ που λέγονταν, σε ΡΟΔΟΛΙΒΟΣ. Λέγεται ακόμη, κι έτσι πρέπει να είναι, πως την εποχή εκείνη όλη η περιοχή των Φιλίππων καλλιεργούνταν με τριανταφυλλιές και οι κάτοικοι, του Ροδολίβους και του Παγγαίου, μετέφεραν από εκεί ριζώματα η μοσχεύματα και επεδίδονταν με πολύ ενδιαφέρον στην καλλιέργεια αυτή. Ήταν λοιπόν η περιοχή του χωριού ένα απέραντο λειβάδι από τριανταφυλλιές; Πολύ πιθανόν.

Ποια είναι όμως η ετυμολογία της λέξης, τη ονομασίας ΡΟΔΟΛΙΒΟΣ; Υπάρχουν δύο εκδοχές- η πρώτη από τα τριαντάφυλλα ή ρόδα και λειβάδεια=ΡΟΔΟΛΕΙΒΟΣ, η δεύτερη πιο πιθανή ΡΟΔΑ και ΛΙΒΑΣ=ΡΟΔΟΛΙΒΟΣ, λιβάς με γιώτα σημαίνει σταλαγματιά, διότι τα ροδοπέταλα των τριαντάφυλλων αποστάζονταν και έδιναν το τριανταφυλλόνερο, σε πρώτη φάση κι ίσως σε δεύτερη το ροδέλαιο, σε αυτοσχέδιους προφανώς αποστακτήρες (άμβυκες, καζάνια) παραπλήσιους μ' αυτούς, που χρησιμοποιούνταν μέχρι τα τελευταία χρόνια για την απόσταξη των στεμφύλων (των πατημένων σταφυλιών) για την απόληψη του γευστικού τσίπουρου.

Με βάση ένα απόσπασμα από το βιβλίο του Αστερίου Δ. Γούσιου με τίτλο «Η ΚΑΤΑ ΠΑΓΓΑΙΟΝ ΧΩΡΑ» - ΡΟΔΟΛΙΒΟΣ: «Εἰς ἀπόστασιν 50 ἀκριβῶς λεπτῶν τῆς ὥρας καὶ Β.Α. τοῦ προηγουμένου κείται ἡ μεγίστη πασῶν τῶν κατὰ Παγγαίον Κωμοπόλεων. Ἐχει 3.400 κατοίκους, ἐξ ὧν 3.000 Ἕλληνες Χριστιανοὶ καὶ 400 Οὐθωμανοί. Οἱ μὲν "Ἕλληνες κάτοικοι ἐργατικοὶ καὶ φιλόπονοι ὄντες, διατηροῦσιν ἰδίαις δαπάναις ἀστικὴν σχολὴν μετὰ δύο διδασκάλων καὶ παρθεναγωγεῖον μετὰ δύο διδασκαλισσῶν, οἱ δὲ οὐθωμανοὶ ἀνώτερον Γραμματοδιδασκαλεῖον μετὰ δύο διδασκάλων καὶ ἐν Τέμενος. Ἡ Κωμόπολις αὕτη κειμένη ἐπὶ λαμπρὰς τοποθεσίας καὶ ἔχουσα μαγευτικὴν ἀποψιν, εἶναι πατρίς τοῦ ἐνδόξως καὶ θαυρέστως τα νυν πατριαρχεύοντος Παναγιωτάτου καὶ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Νεοφύτου τοῦ Η'. Ἐχει δύο μεγάλας ἐκκλησίας, μίαν πρὸς τιμὴν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ὅποτε καὶ πανήγυρις τελεῖται. Διαιρεῖται ὑπὸ λάκκου εἰς δύο ἄνισα μέρη, συγκοινωνοῦντα διὰ γεφυρῶν».

Εμεῖς δὲν ἔχουμε νὰ προσθέσουμε τίποτε, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἐκπληξὴ που δοκιμάζει ὁ καθένας ὅτι, ὁ πληθυσμὸς τοῦ χωριοῦ μας, παραμένει σχεδὸν στάσιμος, ὕστερα ἀπὸ ἑκατὸ περίπου χρόνια· ἀλλὰ ἐπειδὴ πρέπει νὰ ἀκριβολογοῦμε, μεταπολεμικὰ ἡ ἀστυφιλία καὶ ἡ μετανάστευση μείωσαν τὸν πληθυσμὸ ἰσῶς καὶ κατὰ 800-1000 άτομα, φαινομενικὰ. Ἀκόμη θεωρῶ σκόπιμο νὰ μνημονεύσω ἐδῶ τὶς ἐνέργειες τοῦ Ἀγγέλου Γραμματικοῦ, καθηγητὴ καὶ προέδρου τῆς Κοινότητος γιὰ μὴν περίοδο, γιὰ τὴν διόρθωση τῆς γραφῆς τοῦ χωριοῦ ἀπὸ Ροδολεῖβος σὲ Ροδολίβος. Μὲ τακτικὴ ἀλληλογραφία 30-35 χρόνια πρὶν καὶ μὲ πειστικὰ ἐπιχειρήματα ἐπείσε τὴν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν καὶ μὲ δημοσιεύσεις σὲ ἐφημερίδες τῆς Ἀθήνας, πραγματοποιήθηκε τελικὰ ἡ διόρθωση τῆς ὀρθογραφίας τοῦ χωριοῦ σύμφωνα μὲ τὴν ἐκδοχὴ Ρόδα καὶ λιβάς -(Ροδοστάλαγμα) καὶ Ροδολίβος, μὲ μικρὴ παράφραση στὶς δύο λέξεις. Καὶ γιὰ νὰ ὀλοκληρώσουμε ὅσα ἀναφέρονται καὶ συνηγοροῦν στὴν ετυμολογία τῆς ονομασίας τοῦ χωριοῦ μας, νὰ προσθέσουμε ἀκόμη ὅτι βρέθηκαν πρὶν πολλὰ χρόνια σὲ κατώα σπιτιῶν μεγάλα πυθάρια (κιούπια) ἀποθήκευσης ροδόνερου ἢ τριανταφυλλόνερου, στοιχεῖο ἀδιάγνυστο ἀπόσταξης καὶ ἀποθήκευσης τοῦ ἀποστάγματος τῶν τριανταφύλλων.

Νὰ σημειώσουμε ἀκόμη ἐδῶ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἁγίου Σύλλα, ἐξῶ ἀπὸ τὴν Καβάλα, πρὸς τιμὴν καὶ ἀνάμνησιν τοῦ Ἰσαποστόλου Σύλλα. Εἶναι γνωστὸ τὸ μετέπειτα δρομολόγιο τῶν τριῶν Ἀποστόλων: Ἀμφίπολη-Ν. Ἀπολλωνία-Θεσσαλονίκη, ὅπου δὲν ἐτύχαν καλῆς υποδοχῆς· ἐδῶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος συνέχισε τὸ ὁδοιπορικὸ του, πρὸς τὴν Βέροια, ὅπου καὶ τὸ **Βῆμα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου** μὲ σπουδαία ψηφιδωτὴ διακόσμηση. Ἀργότερα μὲ τὶς δύο πρὸς Θεσσαλονικεῖς ἐπιστολὰς καὶ τὴν ἰδρυση τῆς πρώτης Χριστιανικῆς ἐκκλησίας, ἔκανε γνωστὴ τὴν πόλιν σ' ὅλο τὸν κόσμον. Στὴν συνέχεια τοῦ ὁδοιπορικοῦ τῶν Ἀποστόλων ἡ Ἀθήνα καὶ ἡ Κόρινθος δέχονται τὸ δίδαγμα τῆς ἀλήθειας, τῆς δικαιοσύνης τῆς

αγάπης προς τον πλησίον, της ειρήνης και ασπάζονται «Ομοθημαδόν» τον **Χριστιανισμό**. Η παράδοση αναφέρει, ότι οι Ισαπόστολοι επέστρεψαν στη Μακεδονία και πραγματοποίησαν δύο ή τρεις συνολικά περιοδείες. Ανταμείφθηκαν στις ατέλειωτες ταλαιπωρίες τους ανάμεσα σε πληθυσμούς, όχι και τόσο φιλικούς, σε μια υπεράνθρωπη προσπάθεια να διδάξουν και να επιτύχουν την ευρύτερη διάδοση του Χριστιανισμού, πιστοί αμετάκλητα στην προτροπή του Διδασκάλου Χριστού: **«Πορευθέντες διδάξατε πάντα τα έθνη»**. Τέλος να σημειώσουμε, ότι ο Απόστολος Παύλος -κατά την παράδοση- σε όραμα είδε να προσκαλείται από ένα Μακεδόνα Βασιλιά να διδάξει τον Χριστιανισμό στη Μακεδονία, όπου και αποβιβάστηκε κάπου στην περιοχή του κόλπου Νεαπόλεως της σημερινής Καβάλας, προερχόμενος με τους συντρόφους του από τους Αγίους Τόπους. Σχετικό όσο και σημαντικό είναι το παρακάτω εδάφιο της Αγίας Γραφής: «Ἄνὴρ τις ἦν Μακεδὼν, ἐστὼς παρακαλὼν καὶ λέγων τῷ Παύλῳ. Διαβάς εἰς Μακεδονίαν, βοήθησον ἡμῖν». Ὅς δέ τὸ ὄραμα εἶδεν ὁ Παῦλος, εὐθέως ἐζήτησαμεν ἐξελθεῖν εἰς τὴν Μακεδονίαν συμβιβάζοντες ὅτι προσκέκληται ἡμᾶς ὁ Κύριος, εὐαγγελίσασθαι αὐτούς». (Πράξεις Αποστόλων κεφ. 16). Ο Παύλος έμεινε αρκετό χρονικό διάστημα στη Μακεδονία και έγραψε δύο Επιστολές «Πρός Θεσσαλονικείς», δείγμα αγάπης προς την ευλογημένη γη της Μακεδονίας μας.

ΡΟΔΟΛΙΒΟΣ

2) ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΑ

Το Ροδολίβος μνημονεύεται για πρώτη φορά σε «ισοκώδικο» του 1098. Σύμφωνα μ' αυτό ο αυτοκράτορας Αλέξιος ο Α' Κομνηνός (1081-1118), δώρισε το «χωρίον» στη μοναχή Μαρία Βασιλάκινα, που στη συνέχεια το αφιέρωσε στη Μονή Ιβήρων του Αγίου Όρους, για τη σωτηρία της ψυχής του πεθαμένου συζύγου της. Τότε στο Ροδολίβος ζούσαν 13 οικογένειες. Στη Μονή Ιβήρων βρέθηκαν διάφοροι απογραφικοί κατάλογοι του Ροδολίβους. Σε έναν από αυτούς, αυτόν του 1316, φαίνεται ότι στο χωριό κατοικούσαν τότε 222 αγροτικές οικογένειες, με 972 συνολικά κατοίκους, που πλήρωναν στο μοναστήρι «φόρο» 400 υπέρπυρα (χρυσά βυζαντινά νομίσματα).

Το Ροδολίβος κατά τη Βυζαντινή περίοδο ήταν το κέντρο της Ζαβαλτίας, (ένα από τα καπετανίκια του Θέματος Σερρών - Στρυμόνα). Στον απογραφικό κατάλογο του 1316, αναφέρεται ότι οι περισσότεροι κάτοικοι του Ροδολίβους ασχολούνται με την γεωργία και ειδικότερα με την καλλιέργεια αμπελιών. Καλλιεργούνταν συνολικά 1.244 σημερινά στρέμματα αμπελιών. Η κτηνοτροφία σε σχέση με τη γεωργία, δεν ήταν ιδιαίτερα αναπτυγμένη. Τρεφόταν συνολικά 750 ζώα (πρόβατα, κατσίκια, αγελάδες, άλογα κτλ.). Αυτό όμως δε σημαίνει ότι δεν υπήρχαν τεχνίτες και διάφοροι επαγγελματίες. Έτσι σύμφωνα πάντα με τα στοιχεία της Μονής Ιβήρων, στον οικισμό του Ροδολίβους ζούσαν 9 σιδηρουργοί, 2 αμαξάδες, 3 κτίστες, 7 αγγειοπλάστες, 3 ράπτες, 3 σαμαροποιοί, 23 τσαγκάρηδες, καθώς και ένας υφαντής και ένας ψαθάς. Η πληθυσμιακή αύξηση του Ροδολίβους από το 1098 έως το 1316, πιθανότατα πρέπει να συσχετιστεί και με τις μεγάλες μετακινήσεις πληθυσμών που συνέβησαν την εποχή αυτή στο χώρο της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας. Έτσι ορισμένα επίθετα όπως Λαμψακηνός και Πρεβιστινός, δείχνουν τον τόπο προέλευσης αυτών των οικογενειών, ενώ επίθετα όπως Μελισσινός και Βρυέννιος θυμίζουν γνωστές βυζαντινές οικογένειες της εποχής εκείνης.

Ο εμφύλιος πόλεμος των Ανδρονίκων είχε σαν συνέπεια να παρουσιαστεί μεγάλη οικονομική κρίση σε όλη την αυτοκρατορία. Όπως ήταν φυσικό η κρίση αυτή έπληξε και το Ροδολίβος. Αυτό φαίνεται καθαρά στο δεύτερο απογραφικό κατάλογο του 1341, όπου παρόλο που παρατηρείται μια μικρή πληθυσμιακή αύξηση (1060 κάτοικοι, έναντι 972 του 1316), μειώνονται σημαντικά οι καλλιεργήσιμες εκτάσεις (945 στρέμματα αμπελιών έναντι 1244 του 1316). Η Μονή Ιβήρων λαμβάνει φόρο 270 υπέρπυρα (έναντι 400 του 1316), ενώ στην κτηνοτροφία δεν παρατηρούνται ιδιαίτερες αλλαγές. Το 1345 ο Σέρβος ηγεμόνας Στέφανος Δουσάν, καταλαμβάνει την πόλη των Σερρών καθώς και μεγάλα κομμάτια της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, ανάμεσα στα οποία και η περιοχή του Ροδολίβους. Οι Βυζαντινοί ξαναπαίρνουν την περιοχή αυτή, μεταξύ του 1358 και του 1367, χρονιά που οι βυζαντινοί φτιάχνουν πύργο στην Αμφίπολη, στις όχθες του Στρυμόνα. Βέβαια η απελευθέρωση αυτή ήταν προσωρινή, αφού λίγα χρόνια αργότερα και συγκεκριμένα το 1383, η περιοχή πέφτει στα χέρια των Τούρκων, 70 χρόνια πριν την άλωση της Κωνσταντινούπολης. Η

πολεοδομική οργάνωση του Ροδολίβους κατά την εποχή αυτή, μοιάζει με αυτή των υπολοίπων οικισμών της Βυζαντινής εποχής. Έτσι λοιπόν το χωριό αναπτύχθηκε γύρω από τη μεγαλύτερη εκκλησία του, αυτή του Παμμεγίστου Ταξιάρχη Μιχαήλ, (σημερινός ναός των Αγίων Ταξιάρχων), και σε ακτίνα 170 περίπου μέτρων από το ναό. Αργότερα στην εποχή της τουρκοκρατίας εξαπλώθηκε, αναπτύχθηκε και κάλυψε την έκταση γύρω από τον αρχικό πυρήνα.

Η δομή με κέντρο την αγροτοκαλλιέργεια διατηρήθηκε ως τον 20ο αιώνα, διατηρώντας τον πληθυσμό συνάμα πλειοψηφικά σταθερά ελληνικό. Παράλληλα, η εγγύτητα στην Ιερά Μονή Παναγίας Εικοσιφοινίσσης προστάτευε το Ροδολίβος και τους κατοίκους του, όπως συνέβαινε και με άλλες κωμοπόλεις του Παγγαίου, από επιδρομές Οθωμανών. Σύμφωνα με μια απογραφή που έκανε στα τέλη του 19ου αιώνα, ο ιστορικός Σχοινάς, το Ροδολίβος ήταν και τότε η μεγαλύτερη κωμόπολη της περιοχής με 4000 Έλληνες κατοίκους.

Η εκπαίδευση που παρείχε στους κατοίκους του, αλλά και στους κατοίκους των γύρω χωριών, βρισκόταν σε πολύ υψηλό για την εποχή της Τουρκοκρατίας επίπεδο, αφού υπήρχαν στο Ροδολίβος εκτός από Δημοτικό Σχολείο, Παρθεναγωγείο αλλά και Ημιγυμνάσιο. Κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας, πάρα πολλές οικογένειες, από πολλά μέρη της Ελλάδας, Ήπειρο, Θεσσαλία, Θράκη, κ.ά., έρχονται στο Ροδολίβος. Χαρακτηριστικά θα αναφέρουμε την περίπτωση του Τσάπε. Από τη Βόρεια Ήπειρο λοιπόν στις αρχές του 1900, ήρθε στο Ροδολίβος και κάποιος Τσάπες, αρβανίτικης καταγωγής από το Σέπερ της Αλβανίας, ο οποίος παντρεύτηκε Ροδολιβινή και άνοιξε μπακάλικο. Με τα χρόνια και λόγω του επαγγέλματος του, μετονομάστηκε σε «Βακάλης». Μετά το «Βακάλη» ήρθαν στο Ροδολίβος κι άλλες αρβανίτικες οικογένειες (Ζησίδη, Δερετζή, Αιώνα κ.ά.). Κατά το Μακεδονικό Αγώνα, το Ροδολίβος διατηρούσε δικό του αντάρτικο τμήμα στο Παγγαίο, με αρχηγό τον Καπετάν Δούκα.

ΡΟΔΟΛΙΒΟΣ

3) ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΠΑΡΑΣΧΟΥ

Είναι άγνωστο από πότε ακριβώς η οικογένειά μας εδρεύει στο Ροδολίβος. Όλες οι πηγές οδηγούν πάντως στο συμπέρασμα πως οι πρόγονοί μας ησχολούνται ιδίως με την αγροτοκαλλιέργεια. Πιθανολογείται πως το επώνυμο της οικογενείας αρχικά ήταν "Καμπύλος/Καμπήλος;"/"Καμπούρης"¹, και ο γενάρχης μας που πρωτοκατοίκησε στο Ροδολίβος (πιθανώς προερχόμενος από την τότε παρακμάζουσα οικονομικά Θεσσαλονίκη² - η περιοχή του τωρινού Νομού Σερρών αντίθετα γνώριζε πολύπλευρη ανάπτυξη τότε) ονομαζόταν Παράσχος (περί τα 1750-1810). Ήταν πιθανώς υιός ενός Γεωργίου Καμπούρη (περί τα 1715-1780), κατοίκου Θεσσαλονίκης (σύζυγος της Άννης Kemble Μαυροκορδάτου, η οποία ήταν θυγατέρα του πρώτου προξένου της Μεγάλης Βρετανίας στη Θεσσαλονίκη Richard Kemble³). Ο Γεώργιος Καμπούρης, με βάση οικογενειακές μας προφορικές παραδόσεις, ήταν απόγονος του Παράσχου Καμπύλου (γενν. το 1246), πιθανώς υιού του Αυτοκράτορος Δημητρίου Κομνηνού Δούκα Άγγελου (1220-1246).⁴

Η πρακτική γλώσσα της εποχής πιθανώς οδήγησε στη δημιουργία του επωνύμου "Καμπυλοπαράσχος"/"Καμπηλοπαράσχος", "Καμπουροπαράσχος" ή, δια συντμήσεως, "Καμπούρ-Παράσχος", επώνυμο που χρησιμοποίησε ο υιός του Παράσχου, Γεώργιος (περί τα 1775-1830) και ο εγγονός του Παράσχου, Δημήτριος (περί τα 1800-1850 και Μακεδονομάχος - πιθανώς έλαβε το μικρό του όνομα από τον εκ μητρός παππού του).

¹ Πρόκειται για χαρακτηριστική περίπτωση ενός παρατσουκλίου, τα οποία βάσει της γλωσσολόγου Ευαγγελίας Αναστασάκη (<https://perierga.gr/2012/10/ellinika-eponyma/>) αποτελούν τον κύριο όγκο των ελληνικών επωνύμων και προέρχονται κατά κύριο λόγο από χαρακτηρισμούς που βασίζονται σε σωματικές ιδιαιτερότητες.

² Ο παππούς μου, Δημήτριος Παράσχος, είχε το προσωνύμιο "Καλιάκος", το οποίον κατά την επικρατούσα προφορική παράδοση προέκυπτε από την αδυναμία του πατρός του, όταν εκείνος ευρίσκετο σε νηπιακή ηλικία, να προσφέρει σωστά το όνομά του (Κυριάκος). Δεν μπορεί ωστόσο να αποκλειστεί και μια απώτερη καταγωγή της οικογενείας μας από τους "Καλιάκους", που ακόμη και σήμερα εδρεύουν σε περιοχή της Πιερίας, πλησίον της Αικατερίνης (τοπωνύμιο, εκ του 1965, Φωτεινά - η ευρύτερη περιοχή ήδη για πολλούς αιώνες απεκαλείτο Μόρνα και ήταν γνωστή για την ξυλεία της. Το ξύλο της διασήμου οξιάς της περιοχής χρησιμοποιήθηκε και για τη δημιουργία της θαλαμηπόλου του Βασιλέως Όθωνα Α', μετά το 1833 - βλέπε μ.α. - <https://sela.gr/>, www.lithoksou.net, ιδίως περί επωνύμων www.maxmag.gr, ιδίως περί Μόρνας: Καλαϊτζίδου, Χαρά, Μόρνα, το "στοιχειωμένο" ορεινό χωριό στους πρόποδες του Ολύμπου. Οι φήμες που το ακολουθούν και η εγκατάλειψη, από 6/3/2021).

³ Βλ. Μέγα, Γιάννη, Οι πρόξενοι στα 25 Προξενία στη Θεσσαλονίκη (1685-1912), Αθήνα 2024, σελ. 74 κ. εξ.

⁴ Ο υιός που πιθανολογείται πως είχε ο Αυτοκράτωρ Δημήτριος έπρεπε, μετά την κατάληψη της Θεσσαλονίκης από τον Ιωάννη Βατάτζη, να κρυφτεί και να μετονομαστεί, προκειμένου να μη δολοφονηθεί ως νόμιμος διάδοχος των Αυτοκρατόρων της Θεσσαλονίκης και δυνάμει κίνδυνος της εξουσίας του Βατάτζη. Βάσει προφορικών παραδόσεων και άλλων πηγών το τέκνο αυτό, σε βρεφική ηλικία, εδόθη από τη μητέρα του σε φιλική αριστοκρατική οικογένεια της Θεσσαλονίκης (πιθανώς ονόματι Καμπύλου ή Καμπήλου), όπου έλαβε πιθανώς το όνομα Παράσχος. Πιθανοί απόγονοί του χρονολογήθηκαν εις την Θεσσαλονίκη και στους αιώνες που ακολούθησαν, έως τον άνωθι αναφερόμενο Γεώργιο Καμπούρη.

Και εκείνοι ησχολούνται με αγροτοκαλλιέργειες, όπως και ο υιός του τελευταίου, Γεώργιος (1845-1913) που είναι ο πρώτος της οικογενείας μας για τον οποίο κατόρθωσα να λάβω ιδία γνώση μέσω προφορικών πηγών (συνομιλία με τον παππού μου). Ο Γεώργιος Καμπούρ-Παράσχος, του οποίου η μητέρα πιθανότατα ονομαζόταν Αμαλία (αγνώστου επωνύμου) νυμφεύθηκε το 1883 την Ελένη Κυριάκου Χατζηαργύρη, κάτοικο Ροδολίβους και δεκαεπτά έτη νεότερή του (1862-1890). Απέκτησαν τους υιούς Δημήτριο (1884-1920; μεταφέρθηκε όμηρος στη Βουλγαρία κατά την κατοχή του 1917 εντεύθεν και εν συνεχεία αγνοείται), Κυριάκο (1887-1946), από τον οποίο έλκουμε την αμεσότερη καταγωγή μας, και την κόρη Αμαλία (1890-1965), κατόπιν σύζυγο Αριστείδου Ζαΐμη, κατοίκου Ροδολίβους. Η Ελένη απεβίωσε λίγες ημέρες μετά τη γέννηση της Αμαλίας. Το επώνυμο της οικογενείας μας είναι επίσημα, από το 1956, "Παράσχου", κατόπιν σχετικών ενεργειών του παππού μου, Δημητρίου Παράσχου (1926-2008), χάριν ευχρησίας του ονόματος.

Δημ. Κ. Παράσχου

Πηγές:

- Μιλτιάδη Παπαπέτρου, Το Ροδολίβος (Ιδιωτική έκδοση), 1993
- Αστερίου Δ. Γούσιου, Η κατά Παγγαίον Χώρα - Ροδολίβος, 1894
- https://anemourion.blogspot.com/2019/06/blog-post_3.html#!/2019/06/blog-post_3.html
- <https://rodolivos.weebly.com/history-vizantinastoiceia.html>
- <https://www.sela.gr/>

Εις συμπλήρωσιν της ιστορικής ερεύνης, ακολουθεί το γενεαλογικόν δένδρον καταγωγής της γιαγιάς μου, Μαρίας Δάφου (Λιάκου), εκ Βεύης Φλωρίνης:

Γενεαλογικόν Δένδρον Οικογενείας Δάφου (Λιάκου)

Βάσει ληξιαρχικῶν, γραπτῶν καὶ προφορικῶν πηγῶν καὶ πληροφοριῶν

